

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*AGENCIJE ZA NADZOR NAD TRŽIŠTEM
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI
AGENCIJE ZA NADZOR NAD TRŽIŠTEM
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2019. GODINU

Broj: 02-16-1-444 /20

Sarajevo, maj 2020. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA	5
	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	KRITERIJI	9
2.	REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
3.1	Sistem internih kontrola	10
3.2	Sistem finansijskog upravljanja i kontrole	11
4.	BUDŽET	11
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
5.1	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	12
5.2	Bilans stanja	12
5.3	Pregled dinamike zapošljavanja	13
6.	JAVNE NABAVKE	14
7.	KOMENTARI	15
	PRILOZI	15

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Agencije za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2019. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji **Agencije** prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od **Agencije** u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su reviziono dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Agencije** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Sa rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja **Agencije** za 2019. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u paragrafu *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Agencije** za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1) *Ostvareni broj zaposlenih u toku godine veći je od broja odobrenog u Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH, što je posljedica netransparentnog zapošljavanja dvije osobe na određeno vrijeme bez javnog konkursa, i prijema istih u stalni radni odnos nakon obnavljanja ugovora na određeno vrijeme u periodu dužem od dvije godine (tačka 5.3 Izvještaja).*

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od **Agencije** u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizionari dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Agencija nije preduzela aktivnosti na usklađivanju postojeće Mape poslovnih procesa i Registra rizika sa Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH (tačka 3.2 Izvještaja).

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Agencije** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje **Agencije**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 19.05.2020. godine

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o finansiranju institucija BiH.

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Agencije za 2018. godinu, sačinio Izvještaj o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima, sa skretanjem pažnje na angažovanje zaposlenih putem ugovora o radu na određeno vrijeme, koje je vršeno bez konkursne procedure, i sa uzastopnim produžavanjem ugovora. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Agencija je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u izvještaju o obavljenoj reviziji za 2018. godinu.

Uvidom u preduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Ocjena realizacije preporuka	Realizovana	Realizacija u toku	Nerealizovana
Agencija nije ažurirala dokumente iz oblasti sistema finansijskog upravljanja i kontrole (Mapa procesa, Registar rizika) na način predviđen postojećim propisima.			
Angažovanje putem ugovora o radu na određeno vrijeme u trajanju od tri mjeseca, bez provođenja konkursne procedure vršeno je i u toku 2019. godine. Prijem jednog zaposlenika u stalni radni odnos u 2019. godini izvršen je na netransparentan način, nakon produžavanja angažmana na određeno vrijeme bez prekida tokom dužeg vremenskog perioda. Slična situacija je i sa zaposlenikom koji je po istom osnovu primljen u stalni radni			

odnos po ispunjenju uslova u januaru 2020. godine.			
--	--	--	--

U 2019. godini nije bilo nabavke vozila, zbog čega nije moguće ocijeniti preporuku o utvrđivanju tehničke specifikacije na način da se njom osigura konkurencija kroz dostavljanje ponuda više ponuđača.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Unutrašnja organizacija i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji koji je stupio na snagu u decembru 2019. godine, nakon pribavljene saglasnosti Vijeća ministara BiH¹. Poslovi iz nadležnosti Agencije obavljaju se u okviru dva sektora, a ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta je 37 (10 rukovodećih državnih službenika, 21 državni službenik i 6 zaposlenika).

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH² i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH³, za obavljanje interne revizije u Agenciji nadležna je Jedinica za internu reviziju formirana u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. U 2019. godini nije planirano obavljanje interne revizije u Agenciji.

3.1 Sistem internih kontrola

Tokom obavljanja revizije konstatovali smo određene nedostatke u sistemu internih kontrola kod pojedinih poslovnih procesa koji se odnose na realizaciju troškova:

- Agencija je početkom 2019. promijenila adresu sa novom lokacijom sjedišta nakon čega su izdata nova rješenja o naknadama za prijevoz na posao i sa posla, svim zaposlenim u Agenciji sa istim iznosima naknade kao u prethodnim rješenjima, bez podnošenja novog zahtjeva zaposlenih (sa novim mjestom rada i priloženom udaljenosti mjesta prebivališta i mjesta rada). Dakle, nije bilo provjere podataka uslijed novonastalih okolnosti odnosno, a ako je kontrola i izvršena, nije dokumentovana;
- Analizom testiranih putnih naloga smo utvrdili u manjem broju slučajeva da se uz putni nalog ne prilaže pozivno pismo organizatora o zakazanim sastancima ili eventualna elektronska korespondencija iz koje se može utvrditi povod za službeno putovanje. Radi se o putnim nalogima direktora Agencije;
- Popravka i servisiranje službenih vozila se (u manjem broju slučajeva) ne realizuje na osnovu interne procedure Agencije koja propisuje potpisivanje radnih naloga dobavljača prilikom popravke službenog vozila). U jednom slučaju je izvršeno servisiranje vozila u garantnom roku kod dobavljača koji nije ovlaštenu serviser za vozila VW, bez adekvatnog obrazloženja o potrebi takvog načina popravke, i na taj način se izložili riziku od djelimičnog ili potpunog prestanka garancije.

¹ Saglasnost data na sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 12.11.2019. godine

² Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

³ Službeni glasnik BiH, broj 49/12

3.2 Sistem finansijskog upravljanja i kontrole

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole nije implementiran u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁴, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Agencija nije ažurirala dokumente iz oblasti sistema finansijskog upravljanja i kontrole (Mapa poslovnih procesa, Registar rizika) na način utvrđen u Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Agencija je popunila obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2019. godinu i dostavila ga Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u propisanom roku. U Izvještaju je navedeno da postojeća Mapa poslovnih procesa i procjena rizika nisu u skladu sa Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH, te su ovi nedostaci navedeni u planiranim mjerama za dalji razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

PREPORUKA 1

Agencija treba okončati aktivnosti na usklađivanju postojećih akata iz oblasti finansijskog upravljanja prema zahtjevima koji su definisani u postojećim propisima.

4. BUDŽET

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu⁵, Agenciji su odobrena sredstva u iznosu od 812.000 KM, od čega su tekući izdaci 805.000 KM, a kapitalni izdaci 7.000 KM.

Ukupno izvršenje budžeta za 2019. godinu iznosilo je 804.553 KM, što u odnosu na raspoloživa sredstva iznosi 99%.

Agencija je u toku godine tri puta podnosila zahtjev za prestrukturisanje rashoda, koje je Ministarstvo finansija i trezora BiH odobrilo u traženom iznosu. Prestrukturisanjem rashoda su, u odnosu na odobrenu strukturu rashoda, povećana sredstva za plaće i naknade u iznosu od 5.000 KM i izdaci za usluge prijevoza i goriva u iznosu od 4.500 KM.

Prvi zahtjev za promjenom strukture rashoda podnesen je u periodu privremenog finansiranja (septembar 2019. godine), sa obrazloženjem da je nedostatak sredstava na pozicijama izdataka za usluge prijevoza i goriva i usluga održavanja nastao zbog preseljenja Agencije na novu lokaciju.

Drugim zahtjevom za prestrukturisanje iz novembra 2019. godine (u periodu privremenog finansiranja) traženo je povećanje sredstava za plaće i naknade (11.000 KM) i naknade troškova zaposlenih (2.600 KM), a u obrazloženju nisu navedeni razlozi, osim konstatacije da do kraja godine na navedenim pozicijama neće biti dovoljno sredstava. Ministarstvo finansija i trezora BiH odobrilo je prestrukturisanje rashoda, uz obrazloženje da su već stvorene obaveze po osnovu plaća i naknade za 20 zaposlenih, mada su planirane za 19 zaposlenih.

Treće prestrukturisanje podneseno je nakon odobravanja budžeta za 2019. godinu i njime su praktično izvršene izmjene odobrenog budžeta u odnosu na realizaciju po operativnim planovima. Ukupno povećanje za plaće i naknade odobreno je u iznosu od 5.000 KM, za usluge prijevoza i goriva u iznosu od 4.500 KM i tekuće održavanje u iznosu od 1.400 KM, uz umanjenje ostalih rashoda u okviru tekućih izdataka.

Potreba za većim sredstvima na poziciji plaća je nastala zbog angažovanja većeg broja zaposlenih u odnosu na odobreni broj. Osim toga, konstatovali smo da postoje odstupanja

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 84/19 od 24.12.2019. godine

između realizovanih i planiranih sredstava po strukturi radnih mjesta, te je dio tako planiranih sredstava preusmjeren na sredstva za plaće radnih mjesta koja nisu planirana, ali su realizovana (opširnije u tački 5.2 - Pregled dinamike zapošljavanja).

PREPORUKA 2

Potrebno je da Agencija prilikom planiranja budžeta osigura realnu procjenu dinamike zapošljavanja, zasnovanu na stvarnim potrebama i u skladu sa tim izvrši planiranje sredstava za plaće i naknade. Odstupanja u odnosu na planirano, kao posljedica naknadno utvrđenih okolnosti ili potreba u funkciji ostvarivanja ciljeva Agencije, trebaju da budu posebno obrazložena, naročito kada je pitanju odstupanje u planiranoj dinamici zapošljavanja koja utiče na povećanje budžeta za te namjene.

Plan i program rada Agencije za 2019. godinu je Vijeće ministara BiH usvojilo 03.12.2018. godine. Dopunjeni prijedlog Izvještaja o radu Agencije za 2019. godinu dostavljen je Vijeću ministara BiH 31.03.2020. godine.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Agencija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje konstatovano je da su navedene informacije o realizaciji budžetskih sredstava, podaci o broju zaposlenih, pozicijama bilansa stanja i popisu sredstava i obaveza.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama - zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine, ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 804.553 KM.

Značajni rashodi iz budžeta odnose se na: bruto plaće (562.960 KM), naknade troškova zaposlenih (89.383 KM), putne troškove (24.954 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (10.596 KM), izdatke za upotrebu vozila (20.723 KM) i ugovorene i druge usluge (79.540 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.2 Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2019. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 76.306 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 160.963 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (74.081 KM), obaveze prema dobavljačima (23.553 KM) i obaveze prema zaposlenima (61.812 KM).

Agencija je izvršila popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2019. godine. Popisom nisu konstatovane značajnije nepravilnosti.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.3 Pregled dinamike zapošljavanja

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu Agenciji je odobreno 19 zaposlenih. Prosječan broj zaposlenih u toku godine, kao i stvarni broj zaposlenih do 22.12.2019. godine (kada je prekinut radni odnos za jednog zaposlenika zbog penzionisanja) je bio 20. Stvarni broj zaposlenih 31.12.2019. godine iznosio je 19. Međutim, prosječan broj tokom godine je veći od broja zaposlenih odobren Zakonom o budžetu, što je posljedica zapošljavanja na određeno vrijeme bez javnog konkursa, produžavanje ugovora tokom dužeg vremenskog perioda, te prijema dva zaposlenika u stalni radni odnos nakon isteka neprekidnog rada od dvije godine.

Agencija je u maju 2019. godine izvršila prijem jednog zaposlenika u radni odnos na neodređeno vrijeme, nakon neprekidnog angažmana na određeno vrijeme u trajanju od dvije godine. Pored pomenutog prijema, u Agenciji je na još jednom radnom mjestu angažovana osoba po ugovoru o radu na periode od po tri mjeseca bez prekida radnog odnosa, u kontinuitetu tokom 2018. i 2019. godine. Za navedenog zaposlenika su, u januaru 2020. godine, stečeni uslovi za prijem u radni odnos na neodređeno vrijeme. Na 31.12.2019. godine zaposlenik je bio u statusu na određeno vrijeme, a ugovor o radu na neodređeno vrijeme je potpisan 13.01.2020. godine. Naime, Agencija je za dva zaposlenika (radna mjesta sa srednjom stručnom spremom) obnavljala ugovore o radu na određeno vrijeme po tri mjeseca, u kontinuitetu, duži vremenski period. Angažovanje je vršeno uz obrazloženje da je isto neophodno zbog povećanja obima posla. Tokom navedenog perioda nije traženo odobrenje za dodatnim zapošljavanjem, niti je provedena konkursna procedura za popunjavanje radnih mjesta. Također nam nisu prezentovani dokazi posebnih razloga koji se vezuju za povećan obim poslova, hitnost i nemogućnosti provođenja procedure javnog konkursa.

U našim izvještajima prethodnih godina ukazivali smo na način angažmana na određeno vrijeme (bez provođenja konkursne procedure), a u Izvještaju za 2018. godinu smo ukazali i na rizik da se takav angažman, nakon neprekidnog trajanja u periodu od dvije godine, pretvori u radni odnos na neodređeno vrijeme na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o radu u institucijama BiH⁶.

Zakonom o radu u institucijama BiH propisani su uslovi za prijem bez konkursne procedure (član 9. stav 1. tačka c)⁷, te zaključivanje ugovora o radu za obavljanje vanrednih, privremenih ili povremenih poslova ili poslova čiji se obim privremeno i nepredviđeno poveća (član 16. stav 3.).⁸ Revizorskim postupcima smo utvrdili da Agencija nije adekvatno i dovoljno dokumentovano potkrijepila postojanje uslova za angažovanje putem ugovora na određeno vrijeme bez provođenja konkursne procedure, niti potrebu za obavljanjem poslova u dužem vremenskom periodu. Pored toga, prilikom zaključivanja ugovora Agencija nije postupila u skladu sa članom 16. stav 3. Zakona o radu, kojim je određeno da se zaključivanje ugovora na određeno vrijeme može vršiti dok traje potreba za obavljanjem takvih poslova, a najduže dvije godine. Stoga smo mišljenja da neprekidno obnavljanje ugovora o radu na određeno vrijeme, u cilju stvaranja uslova za prijem u stalni radni odnos, pored netransparentnosti, predstavlja potpuno neprihvatljiv model zapošljavanja u institucijama BiH.

⁶ Članom 16. stav 4. Zakona o radu regulisano je da ako zaposlenik izričito ili prećutno obnovi ugovor o radu na određeno vrijeme s istim poslodavcem, odnosno izričito ili prećutno zaključi s istim poslodavcem uzastopne ugovore o radu na određeno vrijeme na period duži od dvije godine bez prekida, takav ugovor smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.

⁷ Član 9. stav 1. tačka c) Zakona o radu u institucijama BiH: Javni oglas ne raspisuje se za prijem u radni odnos zaposlenika na određeno vrijeme do tri mjeseca, kada zbog hitnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla i iznenadnog odsustva zaposlenika nije moguće pravovremeno provesti javni oglas.

⁸ Član 16. stav 3. Zakona o radu u institucijama BiH: Za obavljanje vanrednih, privremenih ili povremenih poslova ili poslova čiji se obim privremeno i nepredviđeno povećao, a koji nisu trajnijeg karaktera, kao i radi zamjene duže vrijeme odsutnog zaposlenika, može se zaključiti ugovor o radu na određeno vrijeme dok traju potrebe za obavljanjem tih poslova, odnosno do povratka odsutnog zaposlenika, a najduže dvije godine.

Agencija je prijemom u stalni radni odnos, te zapošljavanjem na određeno vrijeme, bez adekvatnih obrazloženja o stvarnoj potrebi za obavljanjem poslova, ostvarila veći broj zaposlenih od broja koji joj je odobren Zakonom o budžetu. Kao što smo već pomenuli, planiran je broj od 19, a ostvaren prosječan broj od 20 zaposlenih. Planiranim i odobrenim brojem od 19 zaposlenih obuhvaćeno je radno mjesto stručnog savjetnika za koje, kao ni prethodnih godina, nije pokrenuta procedura popunjavanja. Umjesto navedenog radnog mjesta, realizovano je popunjavanje radnog mjesta referent-specijalista sa dva zaposlena, iako nije bilo planirano popunjavanje pomenutog radnog mjesta. Zbog toga planirani i odobreni iznos sredstava za bruto plaće i naknade nije bio dovoljan za ukupan realizovani broj zaposlenih, pa je traženo prestrukturisanje sredstava radi osiguranja nedostajućih sredstava na toj poziciji.

PREPORUKA 3

Agencija je dužna da prati planiranu dinamiku zapošljavanja, a sva neophodna odstupanja, zasnovana na izmijenjenim okolnostima koje nisu bile poznate tokom planiranja, realizuje u skladu sa propisima kojim su regulisani način popunjavanja upražnjenih radnih mjesta i prijem u radni odnos.

6. JAVNE NABAVKE

Agencija je za 2019. godinu donijela Plan nabavki koji je objavila na svojoj internet stranici. Odlukom direktora formirana je komisija koja provodi pojedinačne postupke javnih nabavki.

Prema prezentovanim podacima, Agencija je u 2019. godini provela dva otvorena, dva konkurentna postupka i direktne sporazume za nabavku roba i usluga iz tekućih i kapitalnih izdataka. Nakon prethodno provedenih postupaka ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosila je 100.252 KM sa PDV-om (otvoreni - 71.866 KM, konkurentski - 9.347 KM). Ovim iznosom nije obuhvaćena planirana vrijednost okvirnog sporazuma od 40.000 KM zaključenog na period od četiri godine, nakon provedenog konkurentskog postupka. Nabavka kapitalnih izdataka realizovana je putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 6.967 KM.

U testiranim procedurama javnih nabavki nisu utvrđene značajnije nepravilnosti u primjeni Zakona o javnim nabavkama. Nedostaci koje smo uočili u proceduri nabavke laboratorijskih usluga (vrijednost ugovora je 6.552 KM sa PDV-om) se odnose na dokaze o ličnoj sposobnosti ponuđača⁹. Dokazi su dostavljeni u roku utvrđenom u tenderskoj dokumentaciji i obavještenju o izboru dobavljača, ali je njima potvrđeno stanje na dan izdavanja od strane nadležnih organa (koji je vremenski nakon ocjene ponuda), a ne na dan dostavljanja ponude. Osim odredbi o starosti dokaza¹⁰, Zakonom o javnim nabavkama nije eksplicitno propisano na koji datum trebaju da glase dokazi (uvjerenja) o ispunjavanju uslova o ličnoj sposobnosti (član 45), ako se oni dostavljaju nakon donošenja odluke o izboru dobavljača. Kvalifikovanost ponuda ocjenjuje se prilikom evaluacije ponuda (za šta je tenderskom dokumentacijom propisano dostavljanje izjava, uz mogućnost da se istovremeno dostave i dokazi o ispunjenosti uslova), te ukoliko postoje dileme u pogledu datuma dokaza, smatramo da je opravdano da se u tenderskoj dokumentaciji navede i informacija da naknadno dostavljeni dokazi trebaju da sadrže činjenice koje su važile na dan dostavljanja ponude.

⁹ Član 45. tačka b) i d) Zakona o javnim nabavkama

¹⁰ Članom 72. stav (3) tačka a) uređeno je pitanje starosti dokaza koji ne mogu biti stariji od tri mjeseca od dana dostave ponuda

7. KOMENTARI

Agencija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o reviziji za 2019. godinu. U komentarima su navedena neslaganja na date nalaze i preporuke revizora, i to u tački 3.1 Sistem internih kontrola (dio koji se odnosi na podnošenje novih zahtjeva za priznavanje troškova prijevoza nakon preseljenja Agencije), tački 4. Budžet (Agencija smatra da je Budžet dobro planiran, ali da realizacija nije pratila planirano kod broja zaposlenih i izdataka za gorivo) i tački 6. Javne nabavke (formirana je jedna komisija za javne nabavke, a ne komisije, te obrazloženje o ocjeni lične sposobnosti u proceduri nabavke). Dostavljene komentare kod planiranja budžeta i formiranje komisije za javne nabavke smo prihvatili, te smo uz navedeno izmijenili i naknadno uočenu grešku kod konstatacije o nadležnosti Jedinice interne revizije. Detaljno objašnjenje komentara koji nisu prihvaćeni (i dijelova koji su prihvaćeni) dato je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o reviziji, koji je dostavljen rukovodstvu Agencije uz konačan Izvještaj o reviziji za 2019. godinu.

Vođa tima za finansijsku reviziju

Snježana Baštinac, viši revizor, v.r.

Rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za finansijsku reviziju

Fatima Mehanović, revizor, v.r.

Adnan Muharemagić, revizor, v.r.

Rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2019. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2019. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2019. godinu

Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađiva- nja budžeta	Ukupni budžet (2+3)	Izvršenje budžeta	Procent 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	805.000	0	805.000	797.586	99
Bruto plaće i naknade	558.000	5.000	563.000	562.960	100
Naknade troškova zaposlenih	96.000	-3.400	92.600	89.383	97
Putni troškovi	25.000	0	25.000	24.954	100
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	12.000	-500	11.500	10.596	92
Izdaci za energiju i kom. usluge	1.000	0	1.000	968	97
Nabavka materijala	11.000	-2.500	8.500	8.498	100
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	9.000	4.500	13.500	12.830	95
Unajmljivanje imovine i opreme	0	0	0	0	
Izdaci za tekuće održavanje	5.000	1.400	6.400	5.846	91
Izdaci za osiguranje	4.000	-1.900	2.100	2.011	96
Ugovorene i druge posebne usluge	84.000	-2.600	81.400	79.540	98
2. Kapitalni izdaci	7.000	0	7.000	6.967	100
Nabavka zemljišta			0		
Nabavka građevina			0		
Nabavka opreme	7.000		7.000	6.967	100
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Rekonstrukcija i investiciono održ.			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	812.000	0	812.000	804.553	99
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
			0		
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
			0		
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
			0		
8. Ukupno (4+5+6+7)	812.000	0	812.000	804.553	99

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 9.03.2020. godine.

Direktor:
Aleksandar Golijanin

Bilans stanja na 31.12.2019. godine

Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2019.	31.12.2018.	Procenat 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	2.225	2.225	100
Novčana sredstva			
Kratkoročna potraživanja	2.225	2.225	100
Kratkoročni plasmani			
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja			
2. Stalna sredstva	74.081	85.380	87
Stalna sredstva	208.930	232.613	90
Ispravka vrijednosti	134.849	147.233	92
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	74.081	85.380	87
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	76.306	87.605	87

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	86.882	67.441	129
Kratkoročne tekuće obaveze	25.070	15.950	157
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	61.812	51.491	120
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja			
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obaveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	74.081	85.380	87
Izvori sredstava	74.081	85.380	87
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	160.963	152.821	105
------------------------------	----------------	----------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 09.03. 2020. godine.

Direktor:
Aleksandar Golijanin

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Agencije za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Agencija) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2019. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2019. godinu (Službeni glasnik BiH broj 84/19) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor:

Aleksandar Golijanin